

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hét hónap . . . 5 kor. — fill.
Három hónap . . . 2 kor. 50 fill.
Művészeti pénzek póstatványt küldhetők.
Egyes számok 20 fillérért kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Negyhasásos post-or egyzeri közlésért 14 fill.
Kétszeriért 12 fill., többször 10 fill. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásár 10 fillér.
Hivatalos hírdetmények
100 szög 2 kor. 40 fill., azontul minden szög 2
fillérével számítottatik.
A nyitlterben:
minden negyhasásos garmond-sor díja 30 fillér.
Vellünk 7 szögköttesben levő hírdet-írások, elő-
fizetők, vagy a gyakori hírdetők tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

→ vasárnap reggel. ←

A hírdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Vidéki társadalom.

Csak az újabb időben kezdték felismerni a vidéki emporiumok fontosságát. Olyan kisebb rendű városok, mint a milyen maga Léva városa is, nem igen szerepelnek a napilapok hasábjain. Az irodalom, a művészet és tudomány közép pontja a főváros. E tekintetben a centralizáció oly nagy mérvet öltött, hogy bátran azt állítjuk, hogy az annyira dédelgetett főváros mellett vidéki városaink teljesen eltörpülnek s csak csodálatra méltó energiájuknak köszönhetik, hogy legalább a fejlődés útján haladnak. Mert tény, hogy a vidéki városokért a kormány alig tett valamit. Részesülnek ugyan némi pénzsegélyben az italmérsi jövedékből, azonban ez a segély nem rug többre, mint a mindennapi élet fenntartásához szükséges eszközök megszerzésére.

Országos színházak, könyvtárak, muzeumok, képtárak, tudományos és művészeti egyesületek magas állami subvenció élvezetében mind megannyi tényezőjét képezik a haladásnak. De a vidéki városok ezekről álmodni sem mernek. Épen azért feltűnő is a különbség a fővárosi és vidéki társadalom között.

És ezzel ismét rátértünk egy régi témára, a melyet már mi is gyakran fejtegettünk és ez az azon kérdésben csucosodik ki, hogy hát miben is nyilvánul a mi társadalmi életünk. Oly számos intelligenciával kevés város dicsekedhetik, mint épen Léva városa. Következésképpen a mi társadalmi életünknek élénknek és színesnek kellene lenni. Ámde szellemileg nemes szórakozást hasztalan keresünk, sem a társadalomban, sem az egyesületekben nem találunk, mintha épen az ily nemesebb élvezet iránti érzék hiányoznék mindenütt.

Nyomott kedélyhangulat vonul végig az egész társadalmon. Ha az egy-

letekben és kaszinókban összejevünk, a kártyán és újságolvasáson kívül más czélt nem ismerünk. Néha télnék idején ráfanyalodunk arra is, hogy egy hangversenyt, vagy táncmulatságot végig nézzünk. De már ezeknek sincs közönségük. A „jótékony czél” czégre alatt rendezett mulatságok egész a csömörlésig megutáltatták a társas összejeveteleket. Így nyár idején azonban kihalt az egész város. Társadalmi érintkezéstről még csak nem is beszélhetünk. A szellemi meddőség kietlen sivatagján nincs egy oázis, egy tenyérnyi zöld. No ha a vidéki város intelligens társadalmi azt hiszi, hogy ez így van jól, akkor csakugyan nem érdemes a vidéki városok ügyeivel törődni, akkor annak az igyekezetenek sincs semmi czélja, hogy oly helyeken, mint a milyenné Léva várost helyzete predesztinálja, életerős, vezető emporiumok keletkezzenek.

Ennek a városnak istentől rendelt feladata, hogy mozgalmassá szellemi életével gócpontját képezze a határát hasító két vármegyének, hogy vezetője legyen a többieknek. Minderre bőven megvan a képessége, csak nincs hozzá akarata. Hétköznapi élet egyforma szürkesége lep be minden magasabb, ideálisabb czélt. Ha valakinek valamely életre való eszme iránt sikerül is lángra gyújtani a közérdeklődést, a birtelen fellobbant lelkesedés ép oly gyorsan el is alszik, mert arra már senki sem vállalkozik, hogy a tüzet éleszsze és táplálja. Ugyan gondoljunk a dalárdára, a sportegyletre, a tűzoltó egyesületre, az egykori vivó és tornaegyletre, a népes és zajos lövészegyletre. A vagy tiltsák el a kaszinóban a kártyajátékot, bátran becsukhatják ajtajait, még a táját is el fogják kerülni.

Nincs-e okunk ily jelenségekkel szemben panaszkodni! Nem kérhetjük-e számon a vezető intelligenciától a

társadalmi élet elsatnyulását? Van-e jogunk követelni, hogy mások is észre vegyenek bennünket, a midőn mi nem adunk semmi életjelt magunkról? A társadalomnak ezt az egyforma szürkeséget rosszul nevezik vidékinek, mert ez egyszerűen falusi.

Fel kell tehát nyitnunk szemünket. Érdeklődéssel kell fordulnunk mindama tényező felé, mely élénk, színessé teheti társadalmunkat. S mi, kiket egy magasabb kultur czél szolgálatában a magyarság határára rendelt végzetünk, kellő igyekezettel kell törekednünk arra, hogy a vezető szerepet kezünkbe ki ne engedjük, hogy művelt és eleven társas életünk a hétköznapi bajok és gondok közepette is időt és alkalmat találjon a szellemi élvezetek művelésére is.

Lévan uralgott marhavész, 1868-ik évben.*)

Irta: P. V.

Léva város geográfiai helyzete, — a mennyiben ezen várostól északra eső községek és vidékeken tótok laknak, a várostól délre csakis magyar falukkal találkozunk, — tehát a magyar és tótság között elválasztó hidul szolgál, a mely helyzeténél fogva a mint egyrészlől ethnográfiailag fontos pontot képez, ugy másrészlől előnye, hogy Hont vármegyének egészen Szántó—Deménd felé eső része, továbbá a Garam-völgynek egészen Csataig húzódó vonala körülöleli. Az így emporialis helylyé emelkedett Léva előbb is arra volt praedestinálva, hogy egy nagy és gazdag vidék felett domináljon. Ezen domináló helyzetét e város meg is érdemi, mert mindig szem előtt tartotta, hogy előkelőségét csak úgy tarthatja fenn, ha kulturális intézményeit fejleszti, ha az ipar és kereskedelem felvirágztatására ható tényezőket nemcsak kényeztetés útján, hanem a társadalmi életet felhasználva, nem lankadó gondozásban

* Szerző „Visszaemlékezések” czim alatt legközelebb megjelenendő könyvének egyik részlete.

részesíti, a kereskedelem és ipar közegeinek kiképzetésére felügyel, azokat oly fokra emeli, hogy a vidék hason foglalkozásu elemeivel szemben, a műveltség és előékenység tekintetében kiváljanak s az előállított iparcikkék mennyiség és minőség szempontjából kifogás alá ne essenek. Kereskedelmi forgalma arra minősítette, hogy Nyitra vidéke és a bányavárosok között mint természetes központ, azt közvetítse; ez különösen érthető, a nyers áruk és mezőgazdasági termények, az állat állomány eladása- és vételére.

El lehet képzelni tehát, hogy a vármegye közönségére s illetve a közönség mandatarusaira, főbb tisztviselőire mily sújtó benyomást keltett azon hír, hogy Léva városában, a megye forgalmi és kereskedelmi gócpontján a marhavész kiütött.

Ez 1868-ik évi október harmadik hetében következett be. A vármegye alispánja által táviratilag rögtön értesített magyar kormány a földmívelés- ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter nem vehette közönnnyel ezen értesítést, mert Léva város missionalis helyzetét megtudta becsülni s épp ez okból nyomban intézkedett is.

Intézkedése folyamányául lehet tekinteni, hogy a vármegye központi tisztikarának kebeléből egyik legkitünőbb tagját, a jeles stilitát Pólya József vármegyei főjegyzőt hatósági biztosi minőségben azonnal Lévára kiküldötte, a ki mindaddig Léván maradt, vezette a gyógy- és óvintézkedéseket, még a marhavész állása oly stádiumba nem jutott, hogy ragályozás útján a vidékre való eljutása kizártnak volt tekintendő. Ez 1868. december 5—6-ára tehető, a midőn Ar-Maróthra visszajött, hogy ékes-ségben utólréhetlen szónoklataival a vármegye központi vezetését felfrissítse, a vármegye azon évi utolsó közgyűléséről vezetett jegyzőkönyvében kiváló fogalmazásait megörökítse. De megjelenésével felélénkítette Ar-Maróth társadalmát is, a minék bizonyítéka ama vacsora volt, melyet szűkebb körben ugyan a mondott időben Konkoly Pál első és Mattyasóvszky Lipót másod alispán a Stock-féle vendéglőben

TÁRCZA.

Kis pacsirta . . . . .

Kis pacsirta mindig feljebb
Száll a menyhez,
Már nem látni tán beröppent
Az Istenhez . . . . .
Kis pacsirta mond el neki
Üzenetem,
Hogy az élet olyan nagyon
Nehéz nekem,
Kérd őt, lekem hádd szállhasson
Fel utánad.
Ide lenn meg készítsék el
A tejfámat . . . . .
Fehér Róza.

Radegund.

(Füredi levél)

Volt nekem egy jó uri családból való ismerősöm a ki egy lovon járt — s mikor azt kérdezték tőle miért nem jár két lovon — vagy mint egykor négy lovon, — azt szokta mondani: „Ifju koromban négy lovon jártam s azért járok most egy lovon; — jártam volna akkor egy lovon, most négyen járhatnék”.

Ennekem is volt ifju koromban egy tüzes paripám, a melyet tuskön-bokron átugrattam s egy cseppet sem kíméltem. — Ebből a tüzes paripából egy hitvány gebe lett s minden nyáron elviszem őt egy pár év óta megpiheni — erőt gyűjteni ózondus levegőre, bárszony pázsitos csendes vidékre — üdülőhelyre. — Ez az egykori paripa az én egészségem. Ne tessék azonban

félreérteni ezt a paripám, én nem gonosz, hanem hasznos munkában csigáztam el.

Minthogy pedig a drága magyar fűrdők már eléggé lefejtették a bőromet, (értad meghúzták a zsebemet s gebém se hizott meg) ezuttal félre téve a felfujt hazafisági kérdést, Steyerország kies vidékére, Radegundba jöttem pihenni, üdülni.

Nem is tudom, hogy vagyunk mi a hazafisággal? Igazán elvárják az embertől, hogy az ember drága és rossz dolgot is megvásároljon — ha az magyar — és a jót olcsót megvesse, ha idegen. — Ebből állana a hazafiság? — Bocsánatot kérek, ez balekség s aki az ellenkezőt állítja, egy huron pendül azokkal, a kik zsarolnak bennünket. Ha az igaz hazafiság ebből állana: oly olcsót és oly jót adni, mint a külföldön akkor el lehetne várni jogosan hogy a magyar otthon költse el a pénzét.

Mint mondám tehát Radegundba az egészségre és olcsóságra való törekvés vezérelt s hogy czélt értem-e, az majd később fog kivilágítani.

Radegundba irányítva tehát utazásomat Léváról a reggel 5 órai vonattal indultam Párkány-Nánára, oda reggel 7 óra után érkeztem meg. — Erről az utról nem adok utleírást mert alig hanem a lap olvasói között többen ismerik s izgatnám vele a kedélyeket.

Egy örvendetes tapasztalatot merítettem azonban ezen utból s ez igen igen fontos, hogy onnan kezdve egész Dunántul nem lehetett látni oly szép gabona termést mint,

a mi vasutunk mentén — noha itt se volt ez évben kitünő termés. — Mindig azt mondom tehát hogy az alsó garami-völgy a felvidék bánátja.

Párkány-Nánán az a pokoli gondolatom támadt az után, hogy én nem Budapesten át megyek Steyerbe, hanem át megyek Esztergomba s onnan az almás-füzeti viczinálison — eljutok az utóbbi helyre s innen fogom folytatni utamat a fővonalon tovább.

A párkány-nánai állomáson először is összeverekedtek a fiakkerosok felettem — azért voltak vagy 20-an s utasok nem valónak csak ketten, — tehát sok volt az esz-kimó és kevés a fóka, mint mindenütt. — Egy erős fiakkeros az után győzedelmeskedvén a többin — badobott egy kocsiba s elvágatott, gondolod nyájas olvasó velem Esztergomba, nem, hanem bedöcögött oda velem.

Esztergom nevezetességeit sem irom le, ezek ismerősek — azt azonban bátorodom megjegyezni hogy kívülről néve o'yan, mint egy uridáma, bent azonban látod hogy az alsó ruhájával nem sokat gondol, azt tanácsolom továbbá, hogy a korcsamától óvakodjunk, mert a fűrdő vendéglőben csak nem régebiben fogadtam meg, hogy soha többé ott nem étkezem, — oly rosszul és drágán étkeztem és most a „Korona” vendéglőbe fogadtam meg ezt ugyan ezen okból s így mihamarabb kiközösítem magamat Esztergom összes vendéglőiből.

Esztergomból délután 1 óra felé indultam el az almás-füzeti vasuton a végáll-

másig — nohat erre a vonatra csak annyit mondok hogy ehhez képest a léva-párkány-nánai vonat „expresz” menet. — Mindenütt a Dunamentén mentünk különben s két óra alatt tettünk meg annyi utat, a mennyi van Lévatól—Zelizig. — Sokszor mondtam én, hogy a kíváncsiság gyakran megcsal bennünket, — no tehát ez bevált rajtam ajánlom tehát mindenkinek hogy az Esztergom—Almás-füzeti vonalra kíváncsi ne legyen — s szolgáljon az én szenvedésem az utókornak elrettentő például.

Valami jót mégis megsughatok, ami sokaknak fog örömet okozni: a neszélyi jó borteremő hegyek már fel vannak ujtva.

Almás-Füzitön d. u. 4 óra tájban hallja azután az ember — Komárom — Győr stb. jön a gyorsvonat, tessék beszállni, — a ki tehát nem kíváncsi, menjen tőlünk Budapestre oda meg érkezik kora délelőtt s délután 2 órakor elindulhat ama gyorsvonattal a keleti pályaudvartól a melyhez mi is csatlakoztunk Almás-Füzitön; kellemesebben tölti el idejét d. u. 2 óráig mint Esztergomban és gyorsabban utazik Almás-Füzitőig is.

Egy negyedóra s már Komáromban voltunk, az új dunai vashid — a komáromi belső vár — a kegyetlen Komáromi szűz a ki még most is fűgét mutat s nem adja meg magát a harcossnak, — az új-szőnyi homokvár stb. mind egy pillanat alatt eltűntek szemünk előtt s még egy félóra s már Győrben vagyunk. — Itt sietve egy két perc alatt át kell szállani a „Pápa —

Városi közgyűlés. Léva város képviselőtestülete e hó 17-én a főgimnázium dísztermében rendkívüli közgyűlést tartott. Elnöklő polgármester előterjesztette szokásos jelentését, melyet tudomásul vettek. Ezután elhatározta a közgyűlés, hogy a vásáron és határpályákon kívül egyes napokon teljesített helypénzszedést a helypénzszedő tb. tanácsnoknak díjazásul a befolyt összeg 20 százaléka adassék. Majd a szénkéreg rak-tár számára alkalmas helyiség gondoskodásá-ra utasította a polgármestert s egyszersmind megszavazta az erre szükséges költségeket. Ezután névszerinti szavazás útján 35 szóval 6 ellen elhatározta, hogy a Honvéd-utca kiszélesíttessék, a mely célból a Stern-féle háztelek egészben 36000 koronáért vétessék meg, egyszersmind elfogadta a lévai takarékpénztár és Sugár Mór ajánlatát, hogy a vételárhoz — mint a közvetlen szomszédság által érdekeltek — 6200 koronával járulnak hozzá. Egel József kereskedő csak azon esetre ajánlott 2000 k. hozzájárulást, ha a megvett Stern féle telken fognak az új pecsenyesüti bódék felépíttetni. Végül elhatározta a közgyűlés, hogy a mostani rozoga városháza helyett 160,000 k. előirányzattal — az államépítészeti hivatal főnöke Moldovány Béla kir. mérnök által készített s itt-ott módosított terv szerint új és modern városházát építtet. A részletes kivétellel a kilenczes bizottságot bízta meg, s már most meghatalmazza a polgármestert, hogy a pályázati, illetve árlejtési hirdetményt azonnal kiirathassa, hogy mielőbb meglehessen kezdeni az építkezést. A vétel és építkezés költségeinek fedezésére 160,000 korona kölcsön vétessék fel. Megbízta egyuttal a kilenczes tagu bizottságot, hogy a költségvetés keretén belül a városháza tervén belátása szerint módosíthasson, az építkezésnél pedig állandó szakértőt alkalmazzon ellenőrzés céljából.

Tanítói gyűlés. A „Léva és Vidéke Népművelői Egyesületének“ lévai köre — J a r o s s Ferenc körelnök vezetése mellett — e hó 13-án tartotta meg az évi gyűlését, a melyen a körnek tagjai nagy számban vettek részt. A gyűlés megnyitása után B á t h y Gyula, garam-ujfalusi esperes-plébános, kerületi tanfelügyelő vallásos és hazafias szellemtől áthatott beszédében kiválóan azt hangsúlyozta, hogy úgy az évközben tett hivatalos látogatásai, mint az évről vizsgálatok alkalmával a legnagyobb örömmel szerezte azon tapasztalatot, hogy e kerületben levő iskolák tanítói a lefolyt tanévben általában derekas és nagy szorgalommal működtek. Külön tett említést a kerület nem magyarjaku iskoláiról, a melyekben a magyar nyelvnek tanítása biztos nyomokon halad és szép eredménnyel kecsegtet s ezért az illető tanítók az ő teljes ismerése mellett a nemzet hálijára is méltókká teszik magukat. Beszéde végén kitért a tanítók munkájának kivánván további működésükhöz, arra kérte a kör tanítóit, hogy a jövőben is erkölcsösen és hazafias szellemben tanítsák és neveljék a gyermekeket. — A tanfelügyelő beszédére a körnek elnöke válaszolt, a ki kártársai nevében megköszönte a jóleső, szives elismerést, a melyből a kör tanítóit új erőt fog-nak meríteni ahhoz, hogy jövőre még fokozottabb arányban és a tanfelügyelő által megjelölt irányban teljesíthessék kötelességüket. — Ezután S v a r b a Endre felolvasása következett, a melyben a felolvasó érdekes és történelmi adatokon alapuló visszapillantást vete t a kereszténység kilenczet-százados történetére hazánkban és dicséretet érdemlőleg fejtegette a kereszténység áldásait. A kiváló gondnal készített értekezést a gyűlés az irattárba helyzetetni határozta és egy darab körmőcsi aranyval jutalmazta meg. — A számadások megvizsgálása után a gyűlés áttért a tisztújítás megejtésére, a tagok bizalma a régi tisztviselőkben összpontosulván, azok újra s egyhangulag meglettek választva. — J a r o s s Ferenc indítványára a következő tétel tüzett ki kidolgozásra: „A d é l u t á n i t a n í t á s e l ő n y e i é s h á t r á n y a i“. — A munkálatok jövő évi május hó 1-ig Lévára, a kör elnökéhez küldendők be, a ki azokat a bírlő bizottságnak fogja átadni, a melynek tagjai: Sárlegyi János, Svarba Endre és Hlaványi János. A legjobbnak nyitványtandó dolgozat 12, a második pedig 8 korona jutalomban fog részesülni.

Választási mozgalom. A lévai választó kerület eddig csendes volt, azonban a választási mozgalom hullámait már hozzánk is elértek, mert a függetlenségi és 48-as párt a következő felhívásban tudatja a polgárokkal, hogy az alkotmányos küzdelemben szintén részt óhajt venni: „Felhívás! A lévai választókerület polgáraihoz! Az országgyűlési képviselőválasztások idejéről csak pár hónap választ el. Mi e választások alkalmával újra kibontjuk a függetlenségi és 48-as párt zászlaját, hogy az arra felrottn nemes eszmék diadalra jutását keresztül vigyük. Most, a midőn már nem kell tartanunk a hivatalos hatalom erőszakos nyomásától és vesztegetéseitől, mert a törvény tiltja a vesztegetést, etetés és itatást, a legnagyobb reménnyel vesszük fel az alkotmányos küzdelmet politikai ellenfeleinkkel. Minthogy pedig az aratási szorgos munkaidőt zavarni nem akarjuk, addig is, míg a teendők bővebb megbeszélése célj-

tiszteletére rendezett. E vacsora alkalmával s az ott elmondott toasztok behatása alatt oszlott szét ama feszültség, a mely Mattyasovszky és Pólya között egy más fejezetben elmondandó ok miatt létezett. De térjünk át kitűzött tárgyunkra. Pólya József vármegyei főjegyző, mint hatósági biztos Lévára érkezvén, a városi hatóság előljárói, a lévai járási főszolgabíró, valamint hivatalon kívül álló több előkelő birtokosokból egy állandó vészbizottságot alakított, a mely bizottság határozatait az alárendelt megyei és városi közegek (hajduk) és a közbiztosági személyzet (pandurok) által azonnal végrehajtotta. A végrehajtó bizottság elnökségét Litassy Lajos volt ügyvéd vállalta el, a ki reá bizott feladatainak energikus módon felelt meg; kifejtett munkásságáért a vármegye bizottmánya 1868-ik évi december hóban tartott évnegyedes közgyűlésében köszönetet szavazott. Pólya főjegyző, mint hatósági biztos figyelmét arra fordította, hogy intézkedései és eljárását valamely törvény, szabályrendelet vagy szokásra alapítsa. E vészbizottság igen gyenge támaszt talált, a mennyiben tételes magyar törvény nem létezett; alapul csak a fennállott cs. kir. kormányhatóságok által 1858-ik évben kibocsátott német szövégü állategészségügyi szabályzat szolgált, a mely rossz magyarsággal fordításban is meg volt; a Névery Sándor kistapolcsányi járási szolgabíró és az előtt főispáni titkár utmutatása folytán rendelkezésére állottak azonkívül ama iratok, a melyek intézkedéseket tartalmaztak a Nyitra vármegyében 1863-ik évben fellépett és 1864-ik évben elfojtott marhavészre nézve. Ezen iratok ugy kerültek Bars vármegye levéltárába, hogy kesseleőkeői báró Majthényi Ágoston Barsnak 1862—1865-ik évi főispánja a marhavész elleni intézkedések keresztiül vitele tekintetében Nyitra vármegyében kormánybiztosi minőségben működött. (Vonatkozó iratcsomók Barsvármegye levéltárában.)

Ennek megfelelőleg Pólya először is a Léva városában levő hasított körmű házi állatok összeírása és folytonos világlatban tartása iránt rendelkezett; ezek között támadt bármelyik betegségnek azonnal a városházán való bejelentését kötelezővé tette; a városban való bejáratoznál u. m. a báthi utca, a Vámos-Ladányba vezető ut kezdetén, a Czigány-utca végén s a Szakmáry-féle majornál fegyveres öröket állíttatott, a kiknek kötelessége volt minden a városba bejövő vagy onnan távozó kocsit megállítani, a kocsin levő széna, szalma, ócska rongyokat elégetni s egyáltalában minden ragály-gyanus és fertőzésre alkalmas ingóságot megsemmisíteni, nem engedni, hogy hasított körmű hasznos házi állat a városból akár kimenjen, akár bejőjön, ezen zárlat később november 10-ke

Kis-Czell és Szombathely“ „Fähring“ felé menő vonaton. — Szegény Korának Maczkó ur, egy felvidéki tót atyafi utitársam, aki Zebulon fiát vive a Dunán túlra világot látni, — csak Győrig váltott jegyet s itt siettében egy hordárt szállított fel jegyváltásra; 2 forint erejéig bánta meg, hogy nem váltott egész Szombathelyig jegyet, — mert 10 forintot adott a hordárnak 2 jegyért, a miért 8 forint járt volna s a hordár addig késétt pénzváltással, míg a vonat elindult.

Győr különben szép város már a vasútról is tekintve — és sok gyári kéményével nagy városi jellegét is mutat. — Vidéke is szép . . . Pápa vidékén feltűnt nekem a rétvíz, melynek a széna termésén is meg volt a látszata s a mit Léva vidékén is el lehetne érni a rétvizeknek csatornába való bevezetése által s a minek ugy volna a haszna.

Pápa vidékéről látható a „Somló“ csuচেহgy és ennél közelebb a „Ság“ hegy, a melynek tökéletesen az a formája, a mi egy kanonoki kalapnak s a mit de csak formája után vaskalapnak is nevezik.

Sárváron is igen szép várkastély van, a mely a hozzátartozó uradalommal együtt Lipót bajor herceg tulajdona most. — Igen szép vaddus erdő veszi körül — a kastélyt. — Hejha beszabadulhatnánk két vadász társammal bele csak egy két hétre is, majd ugy nézne ki mint a lévai határ!

Szombathely a városok gyöngye jön ezután, ugy néz ki ez a város, mint egy cukros baba — de olyan eleven — nem is jó soká reá nézni mert elbűvöli az embert, rend, tisztaság, ocsu egyszeri látásra

táján nagyobb övet nyert, ugy hogy az őrség az alvidéken a kálnai hídnál, Ar-Maróth felé a macska révnél tanyázott. Szigoruan kezelte a fogyasztásra levágandó marháknál a hus szemlet és rendeletet adott a gyanus körülmények között megbetegedett marháknak azonnal való le-bunkózására. Ezen rendelkezéseinek végrehajtása körül tauusi ott késedelmes ellen-szegülés vagy meghagyásainak áthágására nagy bírságot szabott, a melyeket felleb-bezés kizárásával rögtön végrehajtott. A befolyt bírságok az óv- és gyógyintézkedésekből kifolyó költségek fedezetére szolgáltak és alap gyanánt voltak felhasznál-dók oly szegényebb városi lakosok segélyezésére, a kik marháik elhullása által érzékeny kárt szenvedtek. A naponkint megbetegedett és elhullott állatok számáról az alispánt mindennap táviratilag értesítette, ki viszont szintén távirati uton naponkint a földmivelés, ipar és kereskedelmi m. kir. ministeriumot tudosította. Tett intézkedéseiről s intézkedései eredményéről hetenkint írásbelileg az alispánnak beszámolt. A lévai kivételével a többi járási főbírárt egy terjedelmes iratban felkeresve, a melyben előadta, hogy a marhavész Léva városába, hogy ki által, miképen huzcoltatott be, annak meglétét hivatalosan konstataulta, számadatilag közölte, hogy a marhavész eddig mennyi kárt okozott s a vész tovatérjedése és lokalizálása tekintetében mily intézkedéseket léptetett életbe s végül kérte a főbírákat, hogy ama célból, miként járáruk közönségét ezen veszélytől megmentsék, az állategészségügy gondozását egyik első feladatuknak tekintsék. Ezen stilitikai tekintetben is nem minden-napi átiratának egyik példányát tudomás végett Barsvármegye alispánjának is megküldötte. (Főltalálható 1868-ik évi megyei közigazgatási iratok között F. alatt.) A hatósági biztos eme köziratának némely járásban igen tág értelem tulajdoníttatott, például a közirat azon kijelentéséből kifolyólag, hogy a járás területe a behur-czolás veszélye ellen lehetőleg elszigetelten tartandó. Simonyi Sándor oszlányi járási szolgabíró, egy Detrich Gyula oszlányi járási főszolgabíró által karhatalom gyanánt Nyitra vármegye Nagy-Tapolcsányból rek-virált szakasz vértés (Kürasier) lovasságot Barsvármegye Simony és Nyitravármegye Bélisz község között november 10-ike t-nján feltartóztatott s követelte, hogy ezen szakasz lovasság a magával hozott széna, szalma készletet, tekintettel a Léván fellé-pett marhavészre, elégetesse; mit a szakasz, a Simonyi Sándor szolgabíró is kiadott fel-hívására teljesített is, a katonai hatóság azután az elégetett takarmány, széna, szalma készlet árát a vármegye hatóságától követelte, melyet a vármegye közönsége a lévai marhavész bírság alapból kiegyenlí-

már szembe ötlenek itt és az a sok sétatér, fáskertek paradicsommá varázsolja a helyet.

De hallga Rátóra értem s találkoztam Szélllel is, igen nyájas volt, de sajnos nem Léva felé fujt — hanem inkább Ausztria felé.

Rátót után egy két közbeeső állomás-sal Szt.-Goththardra érünk — ez a mostani miniszteri elnöknek képviselő kerületi köz-pontja. — Három szép új gyárat látunk a vasutnál. — Seiyemgyárat, óragyárat, do-hánygyárat. — Eszembe jut a három jelige „jog, törvény és igazság“ — az óra-gyár már megbukott, vajjon melyiket ké-pezte a három eszményből.

Este 9 óra tájban Magyarország hatá-rán már egy kalapemeléssel tul vagyunk és Fähringbe érünk. — Itt meg kell hál-nunk, — mert a német becsapott és nem visz tovább, önkénytelenül fűtűrészni kez-dettem azt a nótát, hogy „Jaj de hunczut stb. — de nem folytattam tovább, hisz a többit el fogod találni türelmes olvasóm.

(Folyt. köv.)

Gondolatok.

Negyülésők ragalma.

A nő „igen“-je és „nem“-je közt egy hajszál sem fér el.

(Spanyol.)

* * *

Az ember két legveszedelmesebb mérge: a jó bor és a szép asszony.

(Olah.)

tette is. (Lásd a vármegye bizottmányának 1868-ik évi december hóban tartott évnegyedes közgyűlésének jegyzőkönyvét.) (Maga azon hivatalos actus, a mely a karhatalom igénybe vételét szükségessé tette; ugyan ezen könyvben külön fejezet alatt foglal helyet.) A jelentésekre. táviratokra végre a földmivelés, ipar és kereskedelmi m. kir. kormány ismét megmozdult és 1868-ik évi november hó közepén kikül-dötte Hauszman nyugdíjazott cs. és kir. katonai főállatorvost, a miniszteriumban az állategészségügy egyik referensét; a ki is Léván megjelent, a teljes számban egy-be-gyült vészbizottsági ülésen részt vett s a vészbizottság összes intézkedései, rendelkezései tetszését megnyerték, a minek szóbelileg kifejezést is adott, ugyanezeket azzal egészítette ki, hogy Léván a marhavész uralgásának tartamára a heti vásárok tartását betiltotta. Ekképen mindent rendben talált, Budapestre visszautazott s a kiküldő miniszternek kedvező jelentést tett, miről Gorove István, földmivelési, ipar és kereskedelmi m. kir. miniszter a vármegye közönségét leiratilag tudosította. (Lásd az 1868-ik évi közíg iratoknál F. alatt.)

Pólyának figyelmét nem kerülte el, hogy nyomozás által kiderítse a keleti marhavész ki által, mikor csempésztetett be. S a rendelkezésre álló adatok beható tanulmányozása után megállapította, hogy 1868-ik évi október havában Michnya nevű szap-panos és mészáros Pest alatt az alföldön a lévai mészárosok részére vett ökör fal-kában mutatkoztak a betegség első szinptomái s ezek között is fordultak elő az első elhullások. Michnya szappanos és mészárosnak Léván az ugynevezett Szapanyos vagy másképen Mártonfi utczában volt üzlete. Ezen nyomozás és vizsgálat alapján Michnya a fennállott Bars megyei törvény-szék mint fenyítő bíróság által felelőségre vonatott s ezen bíróságnak 1869. évi február hóban hozott ítéletével 1 hónapi fog-ság büntetés elszüvésére és 25 frt. pénz-bírság megfizetésében elmarasztaltott. Ezen bírság a Léván később épített megyei második közkórház alapja javára számoltatott el. A védekezés s az annak érdekében kifejtett hatósági intézkedések egészen 1869. január hó 2-ik hetéig tartottak, a mikor is a ragályozás és fertőzés megszűnt s újabb elhullási esetek előfordulásának hiányában a vészbizottság működését beszüntette.

Léva városának oly nagy károsodását előidézett marhavész uralgását befejezte, a hasznos házi állatok egészségi áliaiporta tűrhető lett s a vármegyéhez beterjesztett végjelentés szerint az 1650 darabot kitevő hasított körmű állat állományból 465 drb. elhullott, holott az ezen járányos beteg-séggel meglepett állatok közül igen elenyé-sző csekély szám vagy 36 darab gyógyult meg.

A marha elhullás tulnyomó részben Léva városának legszegényebb osztályát érintette. Pólya József főjegyzőnek Litassy Lajos bizottsági tag ügyvéd által támogatott indítványa folytán a vármegye bizott-mánya 1868-ik évi december hóban tartott közgyűlésében ezen csapás által károsult szegényebb sorsban sinlődő lévai lakosok javára adományok gyűjtését határozta el; s ezen gyűjtés nyomban a közgyűlés tar-tama alatt megindult; első adakozóképen Rajner Pál Barsvármegye főispánja szerepelt.

A Léván dühöngött marhavész által a közigazgatás s annak functionariusai köz-gazdasági és közigazgatási szempontokból érdekes tanulmányokat szereztek; közgazdaságilag annyiban, a mennyiben megismer-ték, hogy az állatállományban mily nagy töke rejlik s így ezen tökének esorbitatlan fentartása a kimélettel megérdemli; közigaz-gatási tekintetből annyiban, a mennyiben az alkotmány visszaállítása és azóta, hogy a vármegye önkormányzati körében a tisztviselői s egyéb állásokat saját kebeléből választott egyénekkal töltötte be; ez volt az első alkalom, hogy a tisztviselők tett és munkaerejüket kimutathassák s tanusithassák azt is, hogy a közigazgatás ily válságos időkben is ugy elméletileg, valamint gyakorlatilag is képzett egész embereket kíván. S mivel Léván a marhavész elfojtása körül ténykedett összes ugy vármegyei, mind városi alkalmazottak fáradhatlan tevékeny-séget és óvatossá körülméktől eljárást doku-mentáltak, a megérdemlett elismeréssel adó-zott ugy Léva városa, valamint a vármegye közönsége mindazoknak, a kik a nehéz feladatok megoldása körül közreműködtek.

Árverési hirdetmény.

Bacsófalva község képviselő testületének t. évi 8/kgy. számú határozata folytán alulírott ezennel közhirre teszem, hogy a község tulajdonát képező

korcsmaépület és mészárszék

1901. évi augusztus hó 2-án d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen 1902. évi január hó 1-étől kezdődő joghatályal három egymásután következő évre haszonbérbe adatni fog. Árverési feltételek a bacsófalvai bírónál és Bagyanban a körjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Nitskó Rezső,
körjegyző.

Minden háziasszony

kérjen a legújabbban érkezett s közvetlen a termelőtől importált első minőségű

New-Cuba-Kávéből

melynek aromája kitűnő és természetes festetlen színű

Kilója 3 korona 20 fillér

4 1/2 kilogr. póstacsomag ára 13 kor. 50 fillér.

Kapható: **KERN TESTVÉREKNÉL** Léván.

Jegyzet: Fődjög, hogy a kávé ne legyen túl barna porkőve, mi által elveszi zamatját s kiuzadja illó olaját.

FISCHER MIKSA Léva.

Fa- és érczkoporsók, sirkoszorúk, aranybetűs szalagok.

Temetkezési
kellékek
RAKTÁRA.

Szabadalmazott

valódi „SINGER“ és valódi „HOWE“
családi és iparos varrógépek

Igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval.

Árak részletfizetésre: valódi utána.

Singer családi varrógép kézi hajtásra	22.-	19.-
Singer családi varrógép állvány és szekrényvel	35.-	28.-
Singer Medium iparosoknak gép állványval	40.-	36.-
Nagy Singer 4-es iparosnak állványval	44.-	39.-
Howe családi varrógép állványval	33.-	27.-
Nagy Howe varrógép iparosoknak	40.-	33.-
Ringschiff családi gép 48 ftt., iparos gép	70.-	58.-

Kézpénz fizetés mellett 5%-al olcsóbb.

A valódi SINGER és HOWE gépeknek
egyed. raktára **KERN TESTVÉREKNÉL** Léván.
Géptük, részek és csónak olcsón.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb

Aczel ekék 1, 2, 3 és 4 barázdasuak

Rét, moha, tagozot és diagonál **Boronák**
Gyűrűs és sima acél lemez, földi hengerek,
Agricola vetőgépek.

Arató-gépek

fűnek herének,
Szénagyűjtők és aratógereblyék, Szénafordítók,
Szabad.-aszaló készülék gyümölcs és főzelekeknek,

Bor- és gyümölcs sajtók,
Gyümölcs és szőlő zúzóik és bogymorzsolók,

Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő
„SYPHONIA“,
Tormáncs és vértetű pusztításra,
Szállítható takarékos tüzhelyek,

Cséplőgépek

szabad. új Kőrülvédegy ellátott görög csapágyakkal
kézi-, járgány és gőzhajtásra,

Járgányok

1-6 vonóállat befogására.
Legjobb gabona-tisztító-rosták,
TRIUREK és KUKORICZA MORZSOLÓK,
Szecska vágók, daralók répavágók
Széna és szalmaprések nyugvók és szállíthatók,
valamint minden más fajta gazdasági gépek

legújabb szerkezetben készítene és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek

Alap. 1872. Bécs, II/1 Taborstrasse 71. 750 munkás.

Kitüntette több mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék és számos elismerő levelet ingyen. — Képviselők és viszont elárúsítók kerestetnek.

Kapható: **KNAPP DÁVID** úrnál Léván.

Miért

van annyi utánzat?

Mert

a valódi EISENSTÄDTER-féle a törv. bej. „Vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bema-zolására.

Bejegyzett

Védjegy „Vaslovag“

Az Eisenstädter-fele linoleum padló-zománc

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében addig fölülmulhatatlan. Nagy elterjedtségével fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománcot“,

a törv. bejegyzett „Vaslovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára.

Kapható Léván: Amstetter Imre, Engel

József, Kern Testvérek üzlektársai.

Jó olcsó óráat

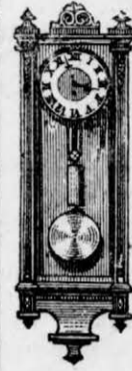
3 évi irásb. jótállással szállít magánosoknak

Hanns Konrad

órágyára és aranyáru szállító Brúx-ből (Csehország)

Finom nickel ram. óra 3 ftt. 5 kr.
Valódi ezüst „ „ 5 ftt. 80 kr.
Valódi ezüst lánc „ „ 1 ftt. 20 kr.
Nickel ébresztő óra „ 1 ftt. 95 kr.
Czégem, cs. k. sással lett kitüntette, számos arany és ezüst kiállítási ér-mekkel és ezekre menő elismerő leve-lekkel.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszer, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényéknél, csúznál és meghűléseknél. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ üzlegjegyre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállító, Rudolstadt.

A legjobb és legolcsóbb műtrágya

Thomasphosphatiszt, melynek kizárólagos

elárúsítását bírja Bars, Pozsony, Nyitra és Trencsén megyék részére

Dukes és Herzog cég, Galgócson

gazdasági ozikkek irodáa.

Superphosphát, chilisáletrom, kamit, valamint összes műtrágyák eladása.

Takarmánynemek.

Buzakorpa, rozskorpa, repcepegőgácsa, tökmagolaj-pogácsa, és napraforgó-pogácsa, szárazmoslék, sörtörköly és malátacsira.

A cs. kir. szab. bécsi kölcsönös tűzkárbiztosító Intézet főügynöksége.

Porosz köszén eladás.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legújanszombi árak mellett ajánlatnak.

2 1/2, egész 12 lóerőig, számkaszalozók, konkolyozók, kaszáló- és tevébb járgány-cséplőgépek, löhère-cséplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecska-vágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes acél-ekék.

3- és 5-vasú elék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek minden részre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

JÓSZERSZÁM FEL MUNKA!
Gazdasági gépek, géprészletek, tömlők, vízmentes ponyvák, mérlegek és gépsziják, szerszám, vas- és acél főraktár. Portland cement és Hydraulikus mész stb. 12

Kapható **KERN TESTVÉREKNÉL** Léván.